

SLOVENSKÁ KOMISIA TECHNICKEJ OLYMPIÁDY

TECHNICKÁ OLYMPIÁDA

5. ročník, školský rok 2014/2015

Školské kolo

Teoretické testy kategória A

Meno žiaka:

Základná škola:

Počet bodov:

- 1. V technickej komunikácii zobrazujeme predmety v skutočnej veľkosti, prípadne zmenšené alebo zväčšené. Údaj o tom, koľkokrát je obraz väčší, prípadne menší ako skutočný predmet sa nazýva mierka. Rozhodni, ktorý zápis je správny pre mierku zmenšenia:**

- a) M 1 : 250 000
- b) M 20 : 1
- c) M 1 : 1

2 body

- 2. Drevo a výrobky z dreva je potrebné ošetriť povrchovou úpravou z estetických dôvodov, ale aj z dôvodu zachovania ich úžitkových vlastností. Akú povrchovú úpravu by si zvolil, ak chceš, aby bola viditeľná štruktúra dreva a aby bol povrch chránený proti atmosférickým vplyvom:**

- a) povrchová úprava voskovaním
- b) povrchová úprava lakovaním
- c) povrchová úprava morením
- d) povrchová úprava lazúrovaním

2 body

- 3. Súčiastka, ktorej charakteristickou veličinou je odpor a jej zaradenie do obvodu mení veľkosť prúdu sa nazýva:**

- a) rezistor
- b) dióda
- c) tranzistor
- d) cievka

2 body

- 4. Zariadenie, ktoré automaticky otvorí prívod vody do nádržky splachovača, ak hladina vody klesne pod určitú hranicu sa nazýva:**

- a) membrána,
- b) guľový ventil
- c) plavákový ventil

2 body

- 5. Napíš, ako sa nazývajú tri najpoužívanéjšie priemety pri pravouhlom zobrazovaní.**

..... 2 body

- 6. Z vybitých batérií sa v podobe priemyselného a komunálneho odpadu dostávajú niektoré škodlivé ťažké kovy do pôdy a odpadu. Takéto zdraviu škodlivé kovy sú:**

- d) ortuť a kadmium
- a) hliník a meď
- b) železo a cín

2 body

7. Správne priradiť k sebe obrázok, názov píly a jej charakteristiku!

čapovka		užší pílový list vybiehajúci do hrotu
dierovka		pílový list, ktorý sa dá napínať
chvostovka		široký, plochý pílový list
rámová píla		pílový list s vystuženým chrbtom

8 bodov

8. Priradiť spojnicami k jednotlivým kovom jeho chemickú značku, prislúchajúce vlastnosti a použitie v technike.

železo	Cu	odolný voči korózii, na povrchovú úpravu oceľových plechov
meď	Zn	najpoužívanější kov, materiál na výrobu ocele a liatiny
hliník	Fe	ťažký kov, ochrana proti rádioaktívnemu žiareniu
olovo	Al	dobrý vodič elektrického prúdu, výroba vodičov a plechu
zinok	Pb	mäkký kov, dobrý vodič elektrického prúdu, výroba zliatin, automobilový priemysel,

10 bodov

9. Ľudia získavajú energiu pre svoj život z rôznych zdrojov. Zakrúžkuj, ktoré z zdrojov energie patria medzi neobnoviteľné:

a) ropa,	e) rašelina,
b) slnečná energia,	f) biomasa,
c) plyn,	g) urán
d) veterná energia,	h) vodná energia

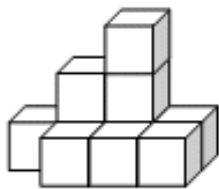
4 body

10. Drevo rôznych drevín má rôzne mechanické, fyzikálne a chemické vlastnosti. Označ vlastnosti, ktoré nepatria medzi mechanické vlastnosti!

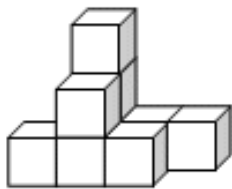
a) pevnosť,	e) húževnatosť,
b) tvrdosť,	f) vlhkosť,
c) farba,	g) štiepatelnosť,
d) lesk,	h) elektrická vodivosť

4 body

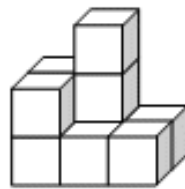
11. Máme k dispozícii 9 kociek. Ktorú zo stavieb na obrázku dokážeme z nich postaviť?
Zakrúžkuj správnu odpoveď.

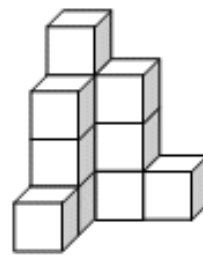
A

B

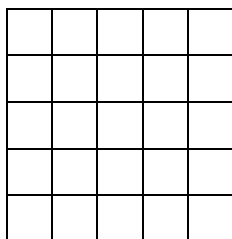
C

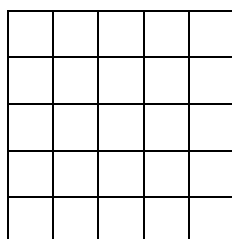
D

4 body

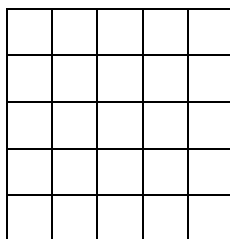
12. Načrtni do štvorcových mriežok jednotlivé pohľady na objekt A z predchádzajúcej úlohy.

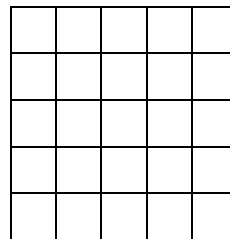
pohľad spredu

pohľad zhora

pohľad sprava

pohľad zľava

8 bodov

Technická olympiáda, školské kolo 5. ročník, školský rok 2014/2015,

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2014

Autor úloh: Mgr. Ján Širka, PhD., PaedDr. Ivana Plachá

Recenzent: doc. PaedDr. Danko Lukáčová, PhD., PaedDr. Mária Škodová, PhD.